

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 23. februvarja.

—r.— Lehko je umevno, da našim Nemcem nekako tesno prihaja, in da se z veliko grozo spominajo, kako se je po Slovenskem še živelo pred 30 ali 20 leti. Ta zarod sesal je z maternim mlekom v sé ljubezen do nemštva in tedaj, ko so sedanjí nemški prvaki po šolskih klopih trgali obleko, tedaj še nikdo nij mislil, da je jezik slovenski sploh zmožen napredovati, tedaj se nikomur nij sanjalo, da bi kedaj napočili časi, v katerih bi se v olikanej družbi tudi slovensko govoriti smelo. Od otročjih svojih let navajeni so ti nemški gospodje, slovenščini odkazovati samo kuhinje in veže, in kakor v neizmotljivo dogmo, tako verujejo v svojo nemščino, ter so resno prepričani, da bi slovenske pokrajine zapadle v večno temo, kadar bi zadnji Nemec zatislil svoje oči mej nami. Tako daleč ne bode prišlo nikdar, ali prišli pa bodo gotovo časi, ko bode mej nami zamrla politična nemška stranka, ki nam do sedaj s političnim svojim fanatizmom vodo kali ter nam ogreni še tisto malo dobrot, ki jih dohaja tu sem od nemške omike. Če imamo vsak dan opraviti s temi popačenimi in ponarejenimi Nemci, ki so pravim Nemcem tako podobni, kakor je talmizlato podobno čistemu zlatu, potem se nam nehoté usili sovraštvu tudi do pravega nemštva, da si nam nikdar nij sekalo tako krvavih ran, kakor jih nam sekajo ti „nazovi — Nemci“, ki so se porodili mej nami.

In če se vprašamo, od kod da izvira to golo sovraštvu do vsega slovenskega, tako moramo priznati, da je besno to sovraštvu psihologično nekoliko opravičeno, in da vender malo preostro sodimo to politično donkižoterijo in te boje proti mlinom

na sapo, s katerimi se izkazujejo naši Nemci dan na dan! Odgojeni strogo nemško, imeli so prilžnost opazovati slovenščino na neznatnej stopinji razvitja; pri tem se jim je ukoreninilo prepričanje, da je samo v nemščini izveličanje. Ali sedaj, ko še nij pol stoletja preteklo, sedaj potiska tista slovenščina, ki je nekda j služila samo hlapcem in krščenicam, sveto nemščino povsod nazaj, in sedaj godi se tem nemškim Slovencem kakor tistemu meniūu, ki se je prebudil po dvestoletnem spanji, ter se v svetu, kojega je v popolnej spremembi krog sebe opazoval, nikakor več orijentirati nij mogel! Vzori, katerim so se uklanjali ti nemški očaki v svojej mladosti, prišli so sedaj ob veljavo kakor slab denar, in učeča se mladina, katera je nekda j seme nemškega mišljenja trosila po slovenskih dolinah, ta mladina postala je sedaj jeden najtrdnjših stebrov slovenske prihodnosti. Kamor se oko ozre, povsod razpad, povsod pobitje; in če ti Nemci nijmajo sedaj občutkov, kakor navdajajo kmeta, stoječega sredi po točji pobitega polja, potem morajo imeti živce, za katere bi jih kak Herkulej po vsej pravici zavidati smel! Ali da imajo take obupne občutke, o tem nam pričuje tisto besno, premnogokrat meje spodobnosti prekorakajoče zabavljanje in psovanje, s katerim nemška naša klika od nekda j napada narodnost slovensko, o tem nam je dokaz preobilno tisto blato, s katerim ti nemški vitezi ometavajo naša najsvetejša prepričanja, ter cinično zasmehujejo naše najblažje namere! Pustimo, naj zabavljajo v onemoglej svojej revščini, ker ravno to zabavljanje jasno kaže, da smo jim nevarni sovražniki, da se nas boje in da so izgubili vse upe v nemško svojo prihodnost. Naj se obnašajo besno v svojej onemoglej revščini, ker ravno ta besnost nam pričuje, da nam

ne stoji nasproti sovražnik hladnega in premišljenega duha! Naj se togoté in naj brusijo jezike v onemoglej svojej revščini, zategadelj nam nič nevarnejši nijso, a mi imamo lahko prepričanje, da prihodnost slovenskega naroda kratko nikar nij zavisna od te večno zabavljajoče in vedno razgrajajoče, neznatne in opešane politične nemške naše klike. Zatorej naj jim Bog blagoslovi zabavljanje!

Govor poslanca g. dr. Tonklija

v državnem zboru dné 14. februvarja t. l.

(Dalje.)

Isto tako je ta prečastiti gospod poslanec opomnil, da je vlada prouzročila povišanje narodnih zahtevanj. To, menim, nij bilo potrebno, kajti zagotoviti vas morem, da se avstrijski narodi tako močno zavedajo svoje narodnosti, da ne potrebujejo še navduševanja in spodbudanja, in bilo bi zelo želeti, da se v opravičenih mejah zadostuje. Gospoda moja, dokazal sem uže v prejšnjem zasedanji, da Slovenci nijsmo sovražni ni nemškemu narodu, katerega visoko spoštujemo in cenimo, ni nemškej kulturi ni jeziku nemškemu. Mi sovražimo le germanizacijo in iznarodovanje našega naroda in jaz menim, da bi vi isto tako storili, če bi se vam hotela vzeti narodnost.

Dokazal sem takrat, da nobeden izmej nas zastopnikov neče nemščine izključiti, da jej marveč vedno, osobito v srednjih šolah, odkazujemo mestó, da si morejo naši otroci tudi nemščine priučiti in so po jeziku deležni nemške omike; kajti to je pač jasno, da jezik sam na sebi nij še omika, da je marveč sredstvo, s katerim se pridobi omika. Jezik primerjati se mora ključu, kateri odpre shrambo, v

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Prva knjiga.

(Dalje.)

XVI.

Ko se je Neždanov drugo jutro prebudil, nij samo nobene zadrege čutil, spomnivši se prejšnjega večera dogodeb, nego obratno, navdajalo ga je neko prijetno zadovoljstvo, kot da je nekaj storil, kar bi bil uže davno storiti moral. Izprosil si je za dva dni odpusta, katerega mu je tudi Sipjagin, akoravno z osornim obrazom, koj dovolil in se potem k Markelovu odpeljal. Pred odhodom posrečilo se mu je še videti Marijano. Tudi ona nij bila ni najmenj v stiski; gledala ga je mirno in z neko odločnostjo, ter ga tikala. Samo ta misel jo je trla, kaj bode neki pri Markelovu izvedel in prosila ga je, jej koj vse poročiti.

„E, to se samo ob sebi umeje,“ odgovoril je Neždanov.

„Res,“ mislil si je sam pri sebi, videvši njo tako mirno, „čemu bi se vznemirjal, saj osobna najina čuvstva so pri sklenenej najinej zvezi najvaž-

nejša. Najina zveza je neločljiva, ker sva jo v sveto svrhu sklenila!“

Tako si je Neždanov mislil, ne sluteč, koliko je istine, koliko neistine v tej misli.

Markelova našel je pri onej iste j slabej volji. Po dosti slabem obedu seli so v tarantas, nam uže znani; ker je tretji konj Markelovlje v še vedno šepast bil, izposodil si je družega od nekega kmeta in odpeljal svojega gosta k predilnici necega trgovca Falejeva, ki jo je vodil Solomin. Neždanov je bil vrlo radoveden; jedva je čakal, da se spozna s človekom, o katerem je slednji čas toliko slišal. — Solomin je za ta pohod vedel; ko sta se naša znanca pri tovarniških vratih ustavila ter svoje ime povedala, peljali so ja koj v majheno neznatno hišo, v katere j je tehnični voditelj tvornice stanoval. Ker njega samega nij tu bilo, hitel ga je nek delavec iskat; Neždanov in Markelov stopila sta mej tem k oknu, da si ogledata podjetje. Tvornica imela je očividno silno dela, povsod videla se je navidezna zmešnjava in čul se hrup neprestane delavnosti: mašine so sopihale in tolkle, statve klopotala, kolelesa drdrala, jarmena v zraku brenčala, vozovi, sodje in samokolnice so se pripeljali ali odpeljali, ukazi so se glasno dajali, zdaj čul se je zvon, zdaj piščal, brzo so tekali delavci čez mnogobojne srajce prepasani, ali dekleta v lahkih oblekah in konji so

odpeljavali velike kovčge. Nategnememu tetivu je bila podobna ta divna, po človeških rokah ustvarjena, moč. Vse stopalo in delalo je redovito; samo nikjer nij bilo ni sledu kake j eleganci ali lepoti, da celo snažnosti nij bilo opaziti; povsod vzbudilo je začudenje neka brezskrbna nemarnost; tu bilo je okno razbito, tam odpalo je apno od zida, laptovje bilo je polomljeno, stare duri bile so povsem odprte, sredi dvorišča gnila je velika v vseh bojah bliščeča luža, a ne daleč od nje bil je prevrnen kup opek: stari zaboji in strgane vrvi ležale so okolo; na pol izstradani grdi psi plazili so se po dvorišči ter niti lajati hoteli; v nekem kotu poleg ograje sedel je majhen, povsem zamazan štirileten dečko napihnenega telesa, ter na vse kriplje tulil, ko da ga je ves svet zapustil, poleg njega žrla je svinja, isto tako umazana ko on, s svojimi mladimi šture kapusove, raztrgano perilo viselo je na vrveh in se v vetru na vse strani gibalo, — a k temu še ostuden neznosljiv duh! Bila je to prava ruska tvornica; slična ni nemškemu, a še menj francoskemu obrtniškem podjetju!

Neždanov pogledal je ves začuden Markelova. „Jaz sem uže toliko o nenavadnej nadarjenosti Solominovej slišal,“ je rekel Neždanov, „da mi je ta zanikernost, ki jo vidim, povsem neumevna, kaj takega se nijsem nadejal.“

katerej je zaklad; zaklad sam pa še nij. Da se ljudska omika doseči more le po materinem jeziku, to mi boste tudi pritrdili, kajti vi bi skoro gotovo živo protestirali, če bi kdo hotel nemški narod po francoskem jeziku omikavati, da si ne boste zanikavali, da je francoščina tudi jezik omike. Isto, gospoda moja, zahtevamo tudi mi. Mi hočemo omiko, a na podlagi svojega narodovega jezika, in iz tega ne sledi, da hočemo nemško omiko in nemški jezik perhorecirati in izključiti.

Preidem na drugega prečastitega gospoda govornika, na gospoda poslanca dr. Klierja. Včeraj podal nam je grozovito sliko o zatiranih ubogih Nemcih v Češki, slikajoč tamošnje razmere kot istinito strašansko. Ne, gospoda moja, tako slabo pa vender nij, ker Nemci uživajo tam vse pravice, kate- tere so uživali pod vladjo prejšnjega ministerstva in meni nij znana določba, katera bi bila te pravice le za las prikratila. Kaj bi pa vi dejali, če bi se vam godilo, kakor nam Slovencem? Kake so razmere v naših šolah? Nas silijo, neposredno ali posredno, naj se celo v jednorazredne ljudske šole upelje nemščina kot obligatni predmet.

Rekel sem uže, da nijsem sovražnik nemščini, a pritrdili mi boste, da ne preostaje časa, da bi se moglo še s čem drugim pečati, če hočejo ljudske šole doseči svoj smoter. Z upeljavo nemščine kot učnega predmeta odtegne se čas za priučenje važnih predmetov in uniči glavni smoter ljudske šole. In kaj se prav za prav nauči deček, če uživa tudi trikrat na teden pouk v nemščini? Nauči se nekaj nemških besedij, a nemščine se ne nauči. Ko pride zopet domov, pozabi zopet vse, in dragi čas, kateri bi bil lahko za kaj družega uporabil, je čisto izgubljen in pri tem se je še nepotrebno mučil.

Kako je v Koroški, pokazala vam je interpelacija mojega druga, gospoda poslanca dr. Vošnjaka in on vam lahko še marsikaj pove. Jaz morem le na to opozoriti, kar priobčuje v Celovci izhajajoč list „Mir“, v svojej drugej številki od 25. januarja in sicer v dopisu Iz Podjunske doline. Tu se glasi po besedah:

„V naših šolah glasi se le nemščina, otroci pozdravljajo in molijo nemški, in v šoli je z debelimi črkami zapisano: „**Ti moraš nemški govoriti!**“ (Čujte, čujte! na desnici.)

Da, gospoda moja, če se to dan današnji godi, ko je desnica po vaših mislih toliko koncesij od ministva uže dobila in še vsak dan dobiva, če se to danes še godi, v dobi sprave in enakopravnosti, pritrdili mi boste, da je naš položaj mnogo težavnejši in neznosnejši kakor nemških Čehov, in da bi v resnici imeli uzrok pritoževati se.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. februvarja.

Službeno poročilo o **vstaji na jugu** od 20. t. m. se glasi: V Hercegovini dogajajo se čisto hajduški napadi v okrajih gačkem, konjiškem in nevesinjskem, kakor tudi pri Zubeih. Okolo Ledenic in Stepena se sprimejo vsak dan cesarske čete z vstaši. — O bojih v Krivošijah nij ponatančnih poročil. Vojska se utrjuje in čaka . . . da udari na Dragalj in Ublje. Dragalja si nijso pridobile še naše čete. Vstaši se zbirajo, neprestano napadajo cesarske čete, in to z nečuvno hitrostjo in lukavostjo.

V **ogrskej** poslanskej zbornici je skrajna levica spravila tudi bosansko vprašanje na dnevni red in s tem vprašanjem združila dva predloga. Po prvem predlogu naj bi se ne dovolil vladi poznejši kredit, njej naj bi se tudi naročilo, da stori potrebne korake, da se okupirano ozemlje kar najhitreje zapusti. Po drugem predlogu naj poslanska zbornica zaradi upeljave brambenega zakona v okupiranih provincijah ne dovoli nikakega kredita. Včeraj se je vršila debata o teh predlogih, baje je govoril tudi Miletič.

Vnanje države.

Vedno še po listih straši **Skobeljev**, ogrnen v plašč panslavizma; oni nemški ščuvalni listi, ki vidijo pezdri v očesu sosedu, v svojem pa klade ne, zagnali so tak vrišč, kakor bi bil ta hrabri general uže prestopil z oboroženimi četami avstrijske meje ali celo uže napal kako avstrijsko mesto. Panslavizem bode uničil Evropo, osobito pa preti nemški kulturi, kličejo ti listi in vsakega dolžijo, da je kriv veleizdajstva, kdor ne trobi z njimi v jeden rog, kdor se ne poganja za veliko nemško slavo. Zdaj so ti listi uže prišli do prepričanja, da je Gambetta zvezan s Skobeljevom in da namere kujeta proti Avstriji in Nemčiji. Take in jednake stvari pisočim rabijo vedno izrazi „ščuvalci“, „ligurski poulični ropar“, „lopov“ itd. Radi bi mi podali častitim bralcem zadnji pogovor Skobeljeva s pariškim žurnalistom, da bi uvideli, kako sodi ta hrabri general o Nemcih, — ta govor prinašajo vsi d. najski listi — a ker ta govor govori ostro proti Nemcem, ne smemo ga ponatisniti, ker v Kranjskej živi 5% Nemcev — to je naša tiskovna svoboda.

Srbski list „Narodno oslobodjenje“ proglašja izkaz o dobrovoljnih darovih za ranjene vstaše; zbranega je uže 450 frankov. — Knez sprejel je ostavko vojnega ministra Lešjanina.

Predsednik **bolgarskega** državnega sveta dobil je več pretilnih pisem, v katerih se naznanja, da je tajni odbor izrekel smrtno sodbo nad predsednikom te „nezakonite družbe“, in da se bode ta sodba kmalu izvršila.

V zadnjem seji **rumunske** zbornice interpeliral je Pantaci Ghika vladu, kaj misli o govoru ruskega glavnega konsula v Sofiji, Hitrova, v katerem govoru je trdil, da Rumunska pripada Slovanom. Minister za vnanje poslove je odgovoril, „da Rumunska Rumuncem pripada.“

Kakor znano, poganjajo se z vso silo angleški kramarji za **žide v Rusiji** in interpelirajo vladu o ruskem zatiranju židov. Na to angleško uti-

kanje v razmere druge države pa odgovarja gospa Novikova v „Times“ tako-le: „Naša stvar je, ne vaša, za katero gre tu. Če židje, ki svobodno mislečemu možu (Brandlaughu) vzemo parlamentarno svobodo, in rimske kardinale, ki sprejmo sillabus, če taki židje hote Ruse poučevati o religioznej toleranci, je to uže preneumno. Židovsko vprašanje nij versko, marveč socijalno. Angleži, ki so večkrat kaj jednacega imeli v Indiji, bi morali to umeti. Nedolžni kmetje v Indiji so večkrat napali v Hindu posojevalce denarja, kakor mi žide in iz istih uzrokov. In kaj ste storili vi? Vi ste storili, kar je zahteval Ignatijev v svojem pismu. Vi skušate zlo s tem odstraniti, da varujete kmete pred izsesavanjem oderuhov. Ali mi delamo krivico, ali nij to pripoved o pezdirji in kladi? Vsak Rus obžaluje napadanja na žide, a jasno je, da stalno ropani nij žid nego kristijan.“

Dopisi.

Iz Celovca. [Izv. dop.] Gosp. dr. Vošnjak je s svojo interpelacijo o ljudskih šolah na slovenskem Koroškem dregnil v pravo sršenovo gnezdo. Naši „liberalni“ Nemci penijo se jeze ter vpijejo v svet: „Vse, kar je g. dr. Vošnjak povedal, nij istinito, vse je le izmišljaja, gola laž.“ Bojijo se, da bi gosp. naučni minister Conrad ne dal preiskati naše šolske razmere ter potem odstraniti vse nenaravnosti; bojijo se, da ne bi zamogli tudi koroški Slovenci dobiti sčasoma narodne ravnopravnosti ter se potem odpovedati blaženim svojim veliko-nemškim prijateljem. V svojem organu „Freie Stimmen“, katerega ureduje nekov Mačnik, bljujejo v nemški svojej jezi ves svoj srd na g. Vošnjaka, osobito pa na one, kateri so se predrznili mu natančne date podati ter jih prav neotesano, po hribovsko zmerja in imenuje „Landesverrätter“. „Pfui, dreimal pfui! diesen entarteten Söhnen Kärntens.“ tako ti kliče. Ako terjamo takih šol, kakeršne so nam v postavah zagotovljene in kakeršnih terjajo občna učna pravila, tedaj smo „Landesverrätter“! Res prav velike potrpežljivosti moramo biti Slovenci, da se pustimo od ljudi à la Mačnik na tak surov način žaliti. In takemu apostolu pruske kulture so se podali županje celovške okolice. Leto človeče izdelalo je protest proti dr. Vošnjakovej interpelaciji, sklicalo v neko gostilno shod županov ter ondu pri vinskej kapljici vpilo in nagovarjalo župane, da naj se nasproti zahtevam izrečenih v interpelaciji v posebnej peticiji obrnejo do gosp. naučnega ministra za ohranitev sedanjih nemških šol. Mož je baje na najsurovejši način udrihal po g. dr. Vošnjaku in župani so mu ploskali. Res žalostno je, da župani celovške okolice nijmajo toliko samostojnosti, da bi mogli sami posvetovati se o različnih potrebah ter sami sestaviti kakeršnokoli peticijo, ampak da k temu potrebujejo takega človeka, kakeršen je le-ta Mačnik in da se pustijo od njega voditi. Naposled pa so to od Mačnika pripravljeno peticijo podpisali, se ve da vsak v svojem imenu, kajti kot prošnjo celih občin ne moremo smatrati jo, ker gg. župani občinskih zastopov, kateri jedini imajo pravico v enakih slučajih odločevati, niti povprašali nijso. Gotovo pa je, da bode več občin proti takemu samovlastnemu ravnanju svojih županov protestiralo, isto tako storili bodo tudi nekateri krajni šolski sveti. Mislimo pa, da to manevriranje naših nemških vitezov in pod nemškim kuratelom stoječih županov ne bode g. dr. Vošnjaka opoviralo v državnem zboru vse naše rane odkriti, vsaj si je gosp. doktor pri svojem zadnjem bivanju v Celovci gotovo vedel popolno natančne date o naših narodnih razmerah pridobiti si.

Vi pa narodni občinski zastopi in krajni šolski sveti, ganite se, storite sedaj narodno svojo dolžnost in skupno odpošljite g. dr. Vošnjaku za-služeno zahvalnico!

Iz Srednje vasi v Bohinji 21. febr. [Izv. dop.] Po zimi, do sedaj prvi na Triglavu bil je od 15.—16. t. m. gosp. Avgust Sušnik iz dolnje-avstrijskega Schneeberga z vodnikom Jak. Jelarjem in sinovoma njegovima. Ta gospod bil je uže lansko leto tu ter skušal dolaziti vrh Triglava, a nij se mu posrečilo. Toda tega nij bil kriv vodnik, kakor ta

„Zanikernega gospodarstva tu nij.“ odgovoril je Markelov malo srditim glasom, „samo ruska nesnažnost in lenost. In vender se tu zaslužijo milijoni! Solominu pač je lavirati mej starimi običaji in tvorničnim lastnikom. Imate li kakšen pojem o tem Falejevu?“

„Ne, nobenega.“

„No, to je najtrdosrčnejši skopuh cele Moskve.“

V tem hipu stopil je Solomin v sobo. Isto tako kakor je Neždanova iznenadila tvornica, tako ga je tudi Solomin iznenadil. Bil je prej Švedu ali Finu podoben, nego Rusu; bil je visoke rasti, širokih prs, in imel je bele obrvi, ter isto takšne trepalnice. Obraz mu je bil dolg in rumen, nos kratek in širok, oči majhne in zelenkaste, pogled miren, ustna debela; imel je velike, bele zobe in podbradek v sredi preklan ter malo obrasten. Po obleki smatral bi ga človek za kakšnega rokodelca ali kurilca peči, ker je bil oblečen v staro suknjo z dolzimi žepi, na glavi imel je zmečkano kapo iz voščene suknja, volnenim šalom okolo vratu in velikimi škornji na nogah. Ž njim prišel je kakih štirideset let star mož v dolgejši širokejši starej suknji, pravim ciganskim obrazom in črnimi očmi, ki jih je koj pri prihodu v Neždanova uprl, ker mu je Markelov uže znan bil. Zval se je Pavel, ter je bil desna roka Solominova. So-

lomin pristopil je počasi, ter molče obema obiskovalcema v roko segel — on imel je suho žuljavo roko; — potem vzel je iz miznice zapečaten paket ter ga molče izročil Pavlu, ki je na to takoj sobo zapustil. Potem se je odkašljaj, hitro kapo raz glave vzel in se na priprost lesen stol vsedel, a z roko jednak počivalnik ponudil Neždanovu in Markelovu.

„Izvolite!“

Markelov predstavil je zdaj Neždanova Solominu, na kar sta si zopet v roko segla.

Zdaj začel je Markelov govoriti o njihovej „zadevi“ in omenil onega pisma Vasilij Nikolajevičevega, katerega je potem Neždanov izročil Solominu. Ko je ta pazljivo brez hitrosti vrsto za vrsto čital, ogledal si ga je Neždanov natančneje. Solomin sedel je blizu okna; zapadajoče solnce obsevalo je njega zagorelo, poteče se lice, njega zaprašene plave lase, ki so se svetili kot suho zlato. Nosnice njegove so trepetale, a ustna so se mej čitanjem odpirala, kot da vsako besedo glasno izreka; pismo držal je z obema rokama. Bog si zna, zakaj se je vse to Neždanovu izredno dopalo. Solomin vrnil je Neždanovu pismo in se mu nasmijal, ter potem pazljivo poslušal, kar je govoril Markelov. Ta je govoril in govoril, — da je naposled od uspehanosti utihnil.

(Dalje prih.)

gospod trdi, temveč jako južno vreme. Pod snegom in ledenimi skorjami bilo je vse prazno in v tako podlago vsekavati stopinje, bilo bi po neumnem tvegati življenje.

Snega na Triglavu vrhunci je baje 3—4 metre.

Ker govorim o hribolazcih in njih vodnikih, naj omenim še, da je vodnik k Savici, domačim imenom „Ančnikov pek“, storil pred kratkim časom, vozivši se iz Bistrice domov, nesrečno smrt. Revez bil je, kakor žalibog večina mladine, precej pijančevanju udan. (Temu se tudi nij čuditi, ako pomislimo, da so starši, in tu pri nas je tudi takih, tako bedasti, da mislijo, če dajo otroku okusiti požirek žganjevega strupa, ali če mu ponujajo židovskega vina, ko še komaj hoditi more, Bog si ga vedi kakšno dobroto storé! Ako jih človek posvari, se mu pa smejejo, rekoč: Oh, ki se mu ga pa tako „lušta“!) Mej potom se voz zvrne in on tako nesrečno pade, da si rebra polomi in na hrbtu zelo rani. Njegovi spremljevalci ga pusté ležati ter otidejo. Še le proti jutru najdeta ga dva ponočnjaka ter odvedeta nezavednega in skoro zmrznenega na njegov dom. Ker je k zmrzlini pritisnil še prisad, je v malo dneh potem vzel za zmerom slovo od tega grešnega sveta.

Marsikateri po leti k Savici došlih tujcev bo pogrešal tega v vseh drugih ozirih jako priporočljivega, uljudnega in zanesljivega vodnika.

Iz Gorice 17. febr. [Izv. dop.] Italijani imajo pri nas s svojimi društvi in časopisnim podjetjem zares veliko smolo, manjka jim pravega patriotizma. Vprašaj Goričana, kacega rodu je, odgovoril ti bode: jaz sem Goričan — vse drugo mu je — pomada. Jaz bivam uže 20 let v Gorici, preživel sem mnogo uže davno umrlih društev, katera so vstopila z največjim hrupom v življenje. Prav tako se je godilo z italijanskim telovadnim društvom pred 8 leti, kako navdušenje, kak hrup tedaj; došli so nerešeni bratje Italijani iz Trsta in njim je bila vsa demonstracija po mestu dovoljena, mej tem, ko so naše Slovence, dohajajoče na Šempaski tabor 1. 1868. c. kr. bajoneti nadzorovali; prepovedan jim je bil skupni vhod v avstrijsko Gorico. In denes? Telovadno italijansko društvo — umira, manjka mu: v prvej vrsti nervus rerum, a v drugej pa pravega italijanskega patriotizma. Zaradi tega pa pravega slovenskega rodoljuba, kateri s poštenimi ter patrijotičnimi Italijani občuje, veseli, ko od teh čuje, da so Slovenci v svojem rodoljubju zares spoštovanja vredni, kajti, znano jim je, da čitalnica goriška še vedno dobro izhaja in prej ko bi prišlo do propada, našlo bi se rodoljubnih članov, kateri bi žrtvovali vse, nego bi pustili, da bi to jedino domače ognjišče nehati imelo.

Mi Slovenci in z nami vred i Italijani pa smo vedno poudarjali, da Nemeč pri nas nijma tal, nijma prave podlage za življenje. Nemška peščica v Gorici je uže parkrat poskusila s svojim časopisjem, katerega je podpiral mogotec Ritter, do male veljave priti — a vse zastonj. „Görzer Zeitung“, ko je Ritterjeve & Comp. groše zatolkla, šla je rakom žvižgat. Jedino to so si Nemci ohranili, da obstaja še njih hirajoče društvo „Concordija“, kajti brez tega in kozmopolitičnega pevskega društva (Gesangverein) nihče o njih življi v italijansko (?) slovenske Gorici ne bi vedel ni slutil.

Goriška čitalnica rodila se je prav tam, kjer zdaj umira „Concordija“, tako vsaj se po mestu, posebno mej Slovenci govori, da Nemci bodo izginili iz onih prostorov, tembolj, ker se je ločil „Gesangverein“ ter prevzel bivše stanovanje čitalnice pri sv. Antonu za 320 gold. (Čitalnica je plačevala nad 500 gold.) in to društvo, pri katerem so i nekateri Slovenci, utegne napraviti veliko konkurenco Concordiji.

No, mi Slovenci smo šli, oziroma peljali so nas na Travniki v ravno isto poslopje, kjer životari „Concordija“ s srčno nado, da bomo prišli zopet v one prostore. Tam kjer se je otvorila čitalnica, tam hočemo biti mi gospodarji. Kaj zato, če plačamo za zdanje prostore 600 gold., vsaj se bode oddala soba na ulico za 100 gld. — in podružnica ima i nekaj plačati (plačuje zdaj 60 gold. za mali prostor). No, uže umirajočo „Concordijo“ začeli smo

mi Slovenci podpirati, kajti za ples čitalnice treba je plačati Nemcem (mej katerimi so i Slovenci, celo jednega poznam, ki je bil nekdanj odbornik čitalnice) za dvorano, za jeden večer 30 gold. Proti temu je pač nekaj udov protestiralo, a plesati se mora drugače čitalnica — propade (???), je nekdanji odbornik omenil.

Dne 19. t. m. se bode zopet tem „Concordijancem“ življenje zdaljšalo. Goriška čitalnica imela bode tam svoj „Kränzchen“. Uže 12 let sem ud slovenske čitalnice, a tega nijsem doživel, da bi odbor nas za norca imel. Kaj mari res misli, da se Slovenci mej sabo ne razumimo več. To je vzbudilo mej čitalničarji v resnici veliko nezadovoljnost in zraven Tineta se še marsikdo jezi. Morda pa je pust vse to preuzročil in ob takem času je, kakor znano, vse odpustljivo. B.

Domače stvari.

— (Za „Narodni dom“) nastavljene so uže nabiralnice v čitalnični restavraciji, pri Virantu in pri „Sodčeku“ (Fassel). Za drugod se pripravljajo.

— (Ustavaški listi) pri nas Slovanih v obče nijmajo nikake vere, ker je vsacemu znana njih perfidija, nezanesljivost in nesramna zvijsa. Vrlo kratkočasno je tedaj, ako je zasačimo, da se ravšajo mej seboj, omogoči se nam pogled za kulise in v tovarno, kjer se izdelujejo dunajske laži. — Tako je dopisnik časnika „Neues Wiener Tagblatt“, kateri donša najbolj senzacne novosti, pripovedoval svojim vernikom grozno vest, da so naši vojaki, ki dohajajo ranjeni z bojišča, vsi razmesarjeni, da nijmajo niti nosov niti ušes. „Triester Zeitung“ v svojej 41. letošnej številki pa zavrača tega dopisuna prav strogo, očita mu, da ima dvojno porcijo ušes, obžaluje njegovo bogato domišljijo in mu svetuje, naj zameni pero s sekiro, naj postane pošten mesar, da bode v bodoče nevaren samo — volom. To stavimo sem z namenom, da čitatelji sami vidijo, kako nam nasprotni listi kujejo laži in da tistim mej nami, ki imajo kakega svojih mej vojaki proti vstašem, se itak uže velika skrb in žalost po nepotrebnem ne podvoji.

— (Pri sv. Petru) pod Svetimi gorami na Štajerskem zmagali so narodnjaki pri volitvi v krajni šolski svet in izvolili t. mošnjega kaplana načelnikom. Ta narodna zmaga je „Tagespošto“ tako užalostila, da jo obhajajo prav postne misli in si siplje pepel na kuštrasto glavo. Izvrstno!

— („Šematizem“) tržaško-koprske škofije za tekoče leto došel nam je ravnokar. Po njem šteje vsa škofija 312.291 duš in 305 duhovnikov. Ker od slednjih izdatno število biva v Trstu in po večjih istrskih mestih, je po deželi premalo dušnih pastirjev, kar žalostno naznanjajo prepogoste pikice.

Razne vesti.

* (Število tujcev v Cislajtani.) Število tujcev je pri nas v zadnjih desetih letih ne navadno narastlo; mej tem ko so zavzimali leta 1869 samo 1% vsega prebivalstva, zavzimajo danes 1.6%; sploh so pa narastli za 146.000 ali za dobrih 70% svojega prejšnjega števila; zdaj jih štejemo uže 350.000. Največji kontingent da se ve da Dunaj, kjer je 88.000 ljudi ali 12% dunajskega prebivalstva tujcev. Sploh je pa naraščal tam največji, kjer so se komunikacije zboljšale in kjer so gospodarske razmere napredovale. Glede domovine jih je se ve da največ, namreč 52%, Translajtancev, 11% jih je iz Italije, 11% iz Prusije, 7% iz Bavarske, 4% iz Saksonske, 4% iz drugih nemških dežel; 3% iz Rusije; 1.5% iz Švice; do 0.5% iz Francoske in Rumunije; 5.5% še iz drugih dežel.

* (Pariška gledališča) so skupila 1880 leta 22.614.018 frankov. Vsak dan so torej izdali Parižanje za gledališča nad 61.956 frankov. Največ je izkupila velika opera, namreč 3.087.444 frankov; za njo „Comédie française“ 1.863.644 in komična opera 1.396.698 frankov. Gledališč in večjih etablisementov, v katerih se je ravno gori omenjena svota skupila, bilo je skupaj 35. Dohodki pariških gledališč rastejo od leta do leta; le leto 1878, to je leto pariške rastave, je delalo izjemo, ker se je takrat skupilo po raznih gledališčih za 30.657.499 frankov.

* (Časnikarstvo v Parizu.) V Parizu izhaja 62 dnevnikov, ki se bavijo s politiko, tiskajo se v 2.740.000 iztisih; na vsak list pride torej po 44.200 iztisov. Od teh listov jih je 40 republikanskega, 22 pa antirepublikanskega mišljenja. Od republikanskih jih je 15 radikalnih, 12 gambetističnih, 11 zmernoliberalnih in 2 brez posebne barve. Tiskajo se v 2.410.000 iztisih, vsak list torej povprek več nekoliko v kot 60.000 iztisih. — Od antirepublikanskih listov je 12 legitimističnih, orleanističnih in klerikalnih, 6 bonaartističnih, 3 konservativni sploh in 1 brez odločne barve, tiskajo se v 330.000 iztisih, vsak list povprek torej v 15.000 iztisih. Če se iz števila iztisov lahko sklepa na število naročnikov, imajo republikanski listi torej po štirikrat več naročnikov.

* (Rudniki v severnej Ameriki.) Leta 1880 so prinašali Zjedinjenim državam vsi rudniki 75 milijonov dolarjev, to je za 5 milijonov menj, kot leta 1879. — Najbogatejši so bili rudniki v provinci Colorado, ki so nesli 20 milijonov dohodkov, potem v Nevadi s 16 milijoni, v Arizoni z 2.4 mil., v Utah s 5, v Neu-Mexico z 0.55 milijona. — Najbogatejši sploh je bil rudnik „Comstock“ imenovan, v Nevadi, kateri je donasal sam 6.5 milijonov dolarjev. — Kalifornijski rudniki so skupaj donasali 18 milijonov dolarjev.

* (Štastika ladij.) Od vseh morskih ladij je sedaj 55.844 ali 50% trgovinskih, z 21.386.765 tonami; ladij na jadra je 49.037 ali slabih 44%, parnih ladij pa 6857 ali dobrih 6%. — Število trgovinskih ladij vedno raste, število ladij na jadra se pa stanovitno manjša.

— (Šolstvo v Braziliji.) Javnih elementarnih šol imajo v Braziliji 3491, od teh 2343 deških in 1148 dekliških s 106200 učenci in učenkami; na vsakih 30 otrok pride torej jedna javna šol. Privatnih šol je 700 z 19160 učenci. Srednjih šol je 230 z 8200 učenci. Za višje izomikanje skrbe tudi še: akademija lepih umetnosti s 190 učenci, konservatorij za godbo s 140 učenci; v 15 oddelkov razdeljena obrtniška šola s 1320 učenci. Po različnih semeniščih se nahaja 1280 služateljev. Od znanstvenih družb so posebno imenovati: cesarska akademija za medicince in geografsko historični zavod.

* (Umetna kokošarija) Največjo umetno kokošarijo ima Anglež Baker iz New-Yersey v Zjedinjenih državah. V njegovem umetnem zavodu za rejo kokoši se izleže vsako leto četrtilijona kokoši. V ta namen si drži 2000 kokoši, da mu ležejo jajca; vrh tega sprejema ponudbe na frišna in rodovitna jajca, vsakih 100 po 5 dolarjev.

Zahvala in izjava.

Vsem tistim častitim gospodom, gospem in gospicam, ki so z darovanjem lepih dobitkov za tombolo in z osobno udeležbo pri veseljah, ki sta se vršili v nedeljo 12. in 19. t. m., počastili naše društvo; vrlim gg. pevcem kostanjevškega „bralnega društva“, nadalje novemu našemu načelniku g. Ant. Majzelu, ki je skrbno pripravljaj, uredil in nadzoroval igri in veselici, ravno tako načelnikovemu namestniku g. Jož. Zagorcu, ki je blagovoljno prepustil svoje prostore društvu ter poskrbel za dobro in hitro postrežbo, izrekamo presrečno zahvalo.

Ob jednem tudi javljamo, da je naša želja, naj novi naš stotnik g. Ant. Majzel, ki veliko stori v korist društva in ga zaradi tega čislamo in spoštujemo, še dalje ostane na čelu našemu društvu, naj po vzgledu svojega prednika neustrašeno brani naroden njegov značaj ter nikdar ne dopušča, da bi mala peščica svoj materini jezik sramotno zatajajočih nemčurjev, z nespametnim usiljevanjem „kuheltajcarske“ nemščine, naše narodno društvo pred svetom blamirala.

Št. Jarnej, dné 20. februvarja 1882.

Narodna požarna bramba.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo stanovitno ves teden precej visoko in sploh za 830 mm višje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je 743.60 mm in je bilo vsak dan nadnormalno. Z ozirom na povprečno število vsega tedna je bilo stanje barometrovo v ponedeljek, v torek in sredo nadnormalno, v četrtek, petek, soboto in nedeljo pa podnormalno. Najvišje srednje stanje, za 5.02 mm nad normalom, je imel barometer v torek; najnižje, za 4.43 mm pod normalom, nedelja; največji razloček v srednjem stanju znaša torej 9.45 mm. Najvišje v celum tednu sploh, namreč 749.45 mm visoko, je stal barometer v torek zjutraj; najnižje, 738.04 mm visoko, v nedeljo opoldne; razloček mej maksimum in minimum vsega tedna sploh znaša torej 11.41 mm. Največji razloček mej stanjem jednega dne, za 7.15 mm, je imel četrtek; najmanjši, za 0.23 mm, sobota.

Termometer: Srednja temperatura vsega tedna je znašala +1.8° C, to je za 2.1° C nad normalom. Temperatura je bila vse dni razen ponedeljka nadnormalna. Najvišjo srednjo temperaturo, +4.7° C, ali za 5.0° C nad normalom, je imel četrtek; najnižjo, —1.6° C, ali za 1.2° C pod normalom, ponedeljek; največji razloček v srednji temperaturi znaša torej 6.3° C. Najvišja temperatura vsega

tedna sploh, + 8-6° C, je bila v soboto opoldne; najnižja, - 8-0° C, v torek zjutraj; največji razloček v temperaturi vsega tedna sploh znaša torej 16-6° C. Temperatura je bila v 2/3 slučajev pozitivna, v 1/3 pa negativna. Največji razloček v temperaturi jednega dne, za 13-6° C, je imel torek; najmanjši, za 6-4° C, petek; temperatura je bila tedaj zelo nejednakomerna.

Vetrovi so bili ves teden večidel slabotni in jako spremenljivi, tako, da niso kateri posebno prevladovali. Z največjimi, namreč s 43%, je bil zastopan „jugozahod“; s 24% „vzhod“; s 14% „burja“; z 9-5% „jugovzhod“; s po 4-75% „gorenjec“ in „brevetirje“.

Nebo nij bilo več tako stanovitno jasno, kot pretečene tedne; vsled tega tudi vreme nij bilo več tako suho in stanovitno lepo; nebo je bilo v 62% jasno, v 29-5% oblačno, v 9-5% pa deloma jasno in deloma oblačno.

Mokrina: V tem tednu je po dolgem prestanku, namreč po 39 dnevnem prenehanju, zopet v sredo deževalo in se je dež v nedeljo ponovil. Vse skupaj je palo vendar le primeroma malo dežja, namreč 6-20 mm, in sicer 1-70 mm v sredo; 4-50 mm pa v nedeljo.

Umrli so v Ljubljani:

20. februarja: Apolonija Barle, delavčeva žena, 52 let, Kravja dolina št. 11, za sprijenjem drobu.

21. februarja: Marija Ravnik, železniškega kondukterja hči, 2 l., Dunajska cesta št. 23. — Anton Trpin, delavec, zdaj prisilni delavec, 42 let, Poljanski nasip št. 42, za katarom v čevesu.

V deželni bolnici:

17. februarja: Karolina Novotni, agentova žena, 29 let, za kronično tuberkulozo. — Marija Pernuš, gostija, 62 let.

Dunajska borza

dné 23. februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	73 gld. 75	kr.
Enotni državni dolg v srebru	75	10
Zlata renta	91	75
1860 državno posojilo	127	80
Akcije narodne banke	814	—

Kreditne akcije	293	—
London	120	40
Srebro	—	—
Napol.	9	53
C. kr. cekini	5	64
Državne marke	58	80
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 119	—
Državne srečke iz l. 1864	100	171
4% avstr. zlata renta, davka prosta	91	80
Ogrska zlata renta 6%	118	—
„ „ 4%	84	80
„ „ papirna renta 5%	84	50
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 112	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	20
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	50
Kreditne srečke	100 gld. 174	50
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	114
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	194	75

Št. 534.

(121)

Oznanilo.

Zaradi oddaje zidanja pri razširjanju šole na Vinici, v sodnijskem okraji črnomeljskem, vršila se bode zmanjšavna licitacija pred c. kr. okr. šolskim svetom črnomeljskim in sicer na **Vinici dné 23. marca 1882** ob 10. uri zjutraj.

Stavbena dela se bodo na podlagi proračuna najprvo posamezno in potem skupaj licitirala, da se bode, ako bo mogoče, vse delo le jednemu samemu podjetniku oddalo.

Vsled proračuna bodo posamezna dela klicana:

1. zidarsko delo z materijalom vred	2213 gld. 41	kr.
2. delo kamnoreza	102	78
3. tesarsko delo	996	32
4. mizararsko delo	385	50
5. ključničarsko delo	399	01
6. kleparsko delo	40	—
7. mazarsko delo	133	57
8. steklarsko delo	168	—
9. šolsko orodje	262	72
skupaj	4701 gld. 01	kr.

Pri zidarskem in tesarskem delu bode razen tega šolska občina ročno in vožnjo tlako dajala.

Stavbeni načrti, splošni in posebni pogoji, cenilni izkazi in proračuni leže pri krajnem šolskem svetu na Vinici vsakemu v pregled.

Vsak licitant mora položiti pred licitacijo 5% omejenih zneskov kot „vadium“ in sicer v gotovem denarju ali v bukvicah ljuoljanske hranilnice ali pa v kurzno preračunjenih državnih obligacijah.

Sme se pa tudi pisмено oferirati in se bodo le tiste ponudbe (oferti) sprejele, katere bodo dne licitacije do 10. ure zjutraj v roke c. kr. okr. šolskega sveta na **Vinici** zapečatene in poštine proste dospele. V ponudbi pa mora biti imenovani vadij in kolek za 50 kr.

V ponudbi mora biti krstno ime in priimek, stanovanje in stan oferenta, kakor tudi najnižja cena s številkami in črkami razločno zapisana; tudi mora biti pristavi eno, da se ofertem vsem splošnim in posebnim pogojem licitacije brez pridržkov in pogojev podvrže.

Potrjenje licitacije pridrži si c. kr. okr. šolski svet v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlji,
dné 9. februarja 1882.

Weiglein,
predsednik.

Zahvala.

Vsem, ki so se tako mnogobrojno in sočutno udeležili pogreba naše ljube ranjce matere

Marije Kopše

v nedeljo 19. t. m., zlasti pa gospodom svetilcem in nosilcem izreka najtoplejšo zahvalo

(120) **žalujoča rodbina.**

V Idriji, dné 22. februarja 1882.

Izurjenega prepisatelja

sprejme

Dr. Ivan Geršak,
c. kr. beležnik v Ormožju.

(116-3)

Umetne

(55-6)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškanskem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celulojdu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega mostu, v I. nadstropji.

Tujci:

22. februarja.
Pri **Slonu:** Ladsstatter iz Domžal. — Kranjc iz Ljubljane. — Wein z Dunaja. — Skarja iz Kranja. — Švalje iz Kamnika. — Schula iz Hammerstila. — Matschek iz Linca. — Pri **Mallé:** Spitz z Dunaja. — Höningberg iz Zagreba. — Hammer z Dunaja. — Velmichen iz Reke.

„THE GRESHAM“, zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse št. 1, i Pešta, Franz-Josefsplatz 5,
v hiši društva.

Filijala za Ogrsko:

v hiši društva.

Društvena aktiva	frank.	74,122,865.—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1881	„	14,886,494-80
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot	„	117,000,000.—
V slednji dvanajstmesecni poslovalni perijodi vložilo se je pri društvu za	„	59,712,065.—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek v slednjih 28 letih na vloženih ponudbah več kot	„	1,063,400,000.—

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri **Val. Zeschkotu.** (118-1)

Pogrebna ustanov Frana Doberleta v Ljubljani

priporoča svoje takozvane

imitirane rakve od kovin.

Izdelane so iz lesa v jako lepe obliki in solidno, **slične** so po metalni barvi z bogatim vkušnim lišpom od bron **pravim rakvam od kovin** popolnem in so **ravno tako cene, kakor do zdaj navadne lesene rakve.**

Na telegrafično naročilo z naznanjeno dolgotno mero pošiljajo se takoj na vse železniške postaje.

Ustanov deva na **prost oder in pokopava**, ono tudi oskrbi **sijajno dekoriranje in pogrebe** v in zunaj Ljubljane, kakor tudi oskrbuje **vence in korone z napisi**, naposled tudi **transport mrličev** na vse kraje to in inozemstva in se priporoča v ceno oskrbovanje. (701-12)

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodeci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljene, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravilnih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštenu povzetju svote.

Spoštovani gospod **Fragner!**

Hvaležen vam moram biti, da ste mi poslali dve steklenici dr. Rozovega življenskega balzama, kajti od onega trenutka, ko ga je moja soproga zavžila, izgu bila je svoje bolečine in krč v želodci, za katerem je trpela 3 leta. S tem potrdjem samo istinitost. Prosim vas, da mi s poštnim povzetjem pošljete zopet 6 steklenic dr. Rozovega življenskega balzama.

Rogatec, 15. oktobra 1880.

Sé spoštovanjem

Mihael Miklavžic,

h. št. 44, občina Hum, zadnja pošta Rogatec.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarn **B. Fragnerja** v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama.**

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca **B. Fragnerja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205-3.

V Ljubljani: **Vilj. Mayr**, lekar; **G. Plocoli**, lekar; **Jos. Svoboda**, lekar; **J. pl. Trnkoczy**, lekar. V Novem mestu: **Dom. Rizzoli**, lekar. V Kameniku: **Jos. Močnik**, lekar.

Vse lekarnice in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogrski imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajajo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črni tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udih na nogi, v kolenih, rokah in ledjih, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V škaticah po 25 in 35 kr.

(209-25)

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.